

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CXXV. De Puero & Puella à Parentibus in impubertate desponsatis,
à qua tamen desponsatione Puer intra annum post adeptam pubertatem
se resilire declaravit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

tiationem sui juris declaraverit, & sic liberè dimiserit Titium; quippe non aliter censenda est Sponsalia cum Caio contrahere voluisse, quam sub conditione tacita, si illum possit habere maritum; quæ conditio cum impleri non potuerit, licet ipsa putaverit impleri posse, non censenda est juri suo renunciare voluisse adversus Titium quaesito. Et ex hoc capite apparet, quòd Leges non ir-

ritando Sponsalia metu extorta magis consulant metum passis, quam si irritassent; sic enim, si postea contingat gratum ipsis fore Matrimonium, compartem ad illud compellendi facultatem habent, non habent, si Sponsalia essent
invalida.

TITULUS II.

De Desponsatione Impuberum.

DECISIO CXXV.

De puero & puella à parentibus in im-
pubertate desponsatis, à qua tamen desponsatio-
ne puer intra annum post pubertatem
adeptam se resilire decla-
ravit.

IN quadam Republica parentes, ut
in nobilioribus familijs conser-
ventur opes, mire sunt solliciti de
Matrimonijs suorum liberorum,
atque

atque ideo, antequam pubescant, liberos suos Sponsalia de futuro faciunt contrahere, ut sic ligati non convalent suo tempore ad nuptias sibi minus gratas cum personis vel minoris nobilitatis vel minus divitibus. Sic pariter Jodocum adolescentem 13. annorum desponsarunt cum adolescentula 10. annorum Isabella. Consensum quidem uterque, tam Jodocus quam Isabella, dederat, sed Jodocum brevi post coenituit, nescio qua de causa, & pubertatem adeptus, scilicet 14. annos ætatis egressus, secum firmiter statuit, sicut jam antè mentem mutaverat, Isabellam nullatenus ducere, nullo tamen indicio hujus mutationis & propositi interni dato exteriùs. Id tamen nonnihil subodoratus quidam ex ejus consanguineis, bonusq; amicus, rerum intelligens, monuit Jodocum, ut, si Isabella non placeret, signo externò manifestaret, dum

illa adhuc impubes esset, se à prioribus Sponsalibus resilire, & porro ijs ligari non velle. Id quod fecit quidem, sed anni dimidiò post adeptam pubertatem jam elapsò, addens, se pridem in mente id jam statuisse. Reclamârunt parentes Isabellæ, ditantes, non suffecisse internam animi mutationem, modò autem factam declarationem velut nimis feram à Jure non ampliùs admitti, nec vim habere dissolvendi Sponsalia ab impubere contracta. Quærebatur igitur 1. an sufficiat ad rescindenda Sponsalia in impubertate inita, si quis pubertatem adeptus in mente tantùm ab ijs recedat? 2. an post anni dimidium ab adepta pubertate resiliri adhuc possit?

QUÆSTIO I.

An sola interna, exteriùs non manifestata, revocatio Sponsalium in impubertate contractorum sufficiat ad ea dissolvenda?

(R. P. Pichler Decis, T. 2.)

XX

806

Sufficere putabis 1. quia consensus internus, per quem coalescunt Sponsalia, sufficit; ergo etiam dissensus internus, per quem revocantur sponsalia, sufficit. *arg. c. 1. de R. J.* nam consensus internus est anima contractuum. 2. non alia potest esse causa requirendi signum externum, quo manifestetur revocatio, quam quod quis praesumatur adhuc perseverare in priori consensu: sed haec praesumptio est falsa, si quis verè revocet consensum etiam sola mente: ergo quoque falsum est, quod mentalis revocatio non sufficiat. 3. Ideo Jure requirunt, ut pubertatem adeptus reclamet, ne videatur tacite consentire & sponsalia ratificare: sed tacite non consentit, nec ratificat, qui interius dissentit & revocat. 4. Jus Canonicum in *c. 6. h. r.* utitur his verbis, *si reclamaverit, separentur*: sed reclamare quis potest tam mente, quam voce: ergo. Si autem contendatur, ibi sermonem esse de reclamatione & revocatione externa ac sensibili signo manifestata, intelligendum id est de casu, quo fieri debet dissolutio pro foro externo. 5. Siquis durantibus impubertatis annis aliquando tentavit resilire à sponsalibus, datò sui dissensus signo externo, postea verò, cum ad annos pubertatis pervenit, nihil amplius dicit, nec ullum amplius sui dissensus signum edit, censetur esse liberatus à Sponsalibus per solam

revocationem internam, quia illa externa, quam posuit in impubertate, fuit nulla. *c. 7. & 8. h. r.* Sanch. *disp. 51. n. 16. de Matrim. l. 1.* cum Host. & Jo. Andr. ergo sufficit revocatio interna.

Verum hæc neque simpliciter rejicienda neque simpliciter admitenda esse censeo, sed cum Sanch. Dicast. & P. Schmalzgrueber *h. in. 38.* distinguo inter forum externum & internum. Quoad forum externum non sufficere, probatur 1. quia Judex Humanus de internis judicare nequit ex una, nec ex altera parte dari potest obligatio credendi, revocationem internam esse factam, qua alicui adimeretur jus saltem conditionate quaesitum per sponsalia in impubertate contracta: igitur, Judex pro externo judicare debet, Sponsalia dissensu merè interno non esse soluta. 2. ex *Regula Jur. l. x.* ubi sic statuitur: *Omnia rei, per quasunque causas nascitur, per easdem dissolvitur*: sed Sponsalia impuberum nata sunt non nisi ex consensu interno & externo simul; ergo dissolvuntur à pubertatem adepti non aliter, nisi per consensum (vel potius dissensum & revocationem) internum & externum simul. 3. ex *c. 7. h. r.* ubi ideo requiritur reclamatione annos pubertatis adepti, ut Judex possit ferre sententiam, Sponsalia esse soluta; *si reclamaverit, judicio Ecclesie potuerunt ab invicem separari*: sed ad hoc

hoc non sufficit reclamatio merè interna; ergo.

Quoad forum internum verò sufficere dissensum, & reclamationem vel revocationem internam, ita ut taliter revocans in conscientia securus sit, si postea non ducat, cum qua impubes contraxit Sponsalia, si nempe non jubeatur à Judice, probatur partim negativè, partim positivè; negativè, quia ex nullo Jure sufficienter probatur necessitas revocationis & dissensus externi: positivè, quia SS. Canones consensum impuberum in re tam ardua Sponsalium, quæ trahunt ipsum Matrimonium, noluerunt esse absolutè firmum, & completum, adepta pubertate primum complendum & absolutè firmandum per perseverantiam in priori consensu voluntariam, eò quòd iudicium & discretio impuberum adhuc valde imperfecta soleat esse: sed consensus prior infirmus non firmatur, & incompletus non completur, saltem pro foro interno, si pubertatem adeptus etiam in sola mente dissentiat, priorem consensum revocet, & sic à Sponsalibus rescilire intendat. Dices. Ad essentialiam pacti, & contractus, requiritur consensus etiam externus, ita ut aliàs non obliget etiam in foro interno, uti DD. communiter supponunt: ergo etiam ad dissolutionem pacti vel contractus essentialiter requiritur dissensus etiam externus signò manifestatus pro foro quo-

que interno, & id quidem generaliter ac in alijs pactis & contractibus procedere, at in contractu Sponsalitiò impuberum aliter sentiendum esse videtur; sicut enim in hoc contractu etiam unus pubertatem adeptus reclamare potest invita parte altera, seu pubere seu adhuc impubere, quod tamen in alijs contractibus neclicitè fit nec validè: ita & pubertatem adeptus solo interno consensu, quem Jura adeptà pubertate requirunt velut complementum consensù sponsalitiij efficaciter obligantis, & quasi implementum conditionis, non posito Sponsalia dissolvit pro foro interno, etiam pro externo pronuntianda pro revocatis, si probari dissensus & revocatio possit.

Ad 1. ex oppositis *N. Ant.* homines enim inter se per actus merè internos agere nequeunt, aut jus activum sibi mutuò tradere sine consensu, quem altera pars cognoscat, ut acceptare valeat. *Consequens dist.* ergo sufficit dissensus internus pro foro interno ad dissolvenda Sponsalia impuberum. *C. Conf.* pro externo, *N. Conf.* Ad 2. aio, id procedere, si est sermo de foro externo, non item, si de interno, pro quo valere putem revocationem internam. Ad 3. applica eandem de utroque foro distinctionem. Ad 4. ex hoc ipso textu jam supra inferebam, SS. Canones requirere reclamationem externam solum pro

foro externo, sic tacite insinuantes, pro interno sufficere revocationem internam. Ad 5. *transm. Antec.* eò quòd tempore impubertatis reclamans nulliter, & postea tacens, censetur adepta pubertate adhuc perseverare in priori revocatione exterius manifestata; id quod tamen

alij negant. *dist. Conf.* ergo sufficit revocatio interna pro interno, C. *Conf.* pro externo foro, N. *Conf.*

¶

QUÆSTIO II.

An post anni dimidium ab adepta pubertate resiliiri adhuc possit ?

Communis habet sententia cum Sanchez de Sponsal. l. I. d. 51. n. 14. *seq.* statim & illico, postquam completi sunt anni pubertatis, reclamandum esse, ita ut, si differatur, resiliiri amplius nequeat. Ratio est, quòd non statim reclamans tacite priorem consensum confirmare censeatur, & inita ratificare Sponsalia. Sed illud *statim, illico &c.* ita limitare solent, ut sufficiat, si intra triduum reclametur; nam in Jure dicitur *in continenti, illico &c.* aliquid fieri, quod intra triduum proximum fit. l. *fin. C. de Judic. l. fin. C. de error. Advocat.*

Mihi tamen tanquam Juri non repugnans ex una, ex altera verò

parte æquitati conformior, adeoque tenenda videtur opinio, secundum quam tamdiu superest resiliendi & reclamandi potestas post adeptam pubertatem, quamdiu verbis vel factis non fuerint confirmata vel ratificata Sponsalia ab impubere inita; nec altera pars impletionem Sponsalium petierit. P. Franciscus Schmier de Sponsal. p. 3. c. 2. *sect. 1. n. 61.* Suadetur 1. quia SS. Canones non determinant tempus, intra quod resiliiri debeat, multò minus adhibent particulas moram prohibentes *statim, illico, in continenti &c.* sed solum dicunt, *cum ad annos pubertatis pervenerit: postquam ad annos nubiles pervenerit: cur ergo nos pubertatem*

berem factum ita adstringamus, ut sine mora & statim reclamet, nec ultra triduum differat? Id certe nec Jus dicit, nec æquitas videtur permittere, cum anni pubertatis non statim notabiliter faciant prudentiores Juvenes & circumspetiores, quorum tamen infirmo iudicio indulgere aliquid voluit Jus, & potestatem resiliendi post pubertatem concedere, non tamen determinando tempus. Quamdiu ergo res est integra, h. e. si pubes factus nondum ullo signo ratificavit priora Sponsalia, nec à parte altera præventus ad ea implenda urgetur, rectius me Judice non prohibendus est reclamare, seu dein dimidius seu integer interea fluxerit annus. Suadetur 2. ex eo, quod ignorans, se pubertatem attingisse, vel eam adeptam sibi competere jus resiliendi, possit post longioris temporis intervallum, ubi nempe hæc rescierit, adhuc reclamare, uti tenet VVagnereck ad c. 7. h. t. not. 2. & fortassis coeteri quoque Adversarij, cum ignorantia tempus non currat: ergo Jura

& æquitas non ita absolute exigunt & strictè reclamationem sine mora etiam longiore faciendam. Suadetur 3. si statim esset reclamandum, tunc ideo, quia dilatio censeretur esse ratificatio priorum Sponsalium; hanc enim passim assignant DD. sed hæc ratio non est efficax; quia silere tantum non est ratificare, nec taciturnitas est ratificatio; aliàs si liberi, qui fuerunt absentes, dum eorum loco parentes contraxerunt Sponsalia, id postea rescientes tacerent, censerentur Sponsalia ratificare, quod tamen falsum esse docent plurimi cum Sanch. l. 1. de Matrim. d. 23. n. 17. ex c. un. h. t. in 6.

Ratio in contrarium allata planè non satis est firma, ut constat ex meis rationibus decidendi oppositum.

✻ (o) ✻

Xx 3

TI-